

Dato: 29.10.2018 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 18/26560 J.post ID: 18/228972
Saksbehandler: Tove Hagen Venås
Saksansvarlig: Morten Svarverud

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Eldrerådet	06.11.2018	065/18
Hovedutvalg for bistand og omsorg	12.12.2018	102/18
Utvalg for samarbeid	13.02.2019	003/19
Formannskapet	05.03.2019	045/19

Konkurransetsetting av kafedrift ved bo- og behandlingssenterne -vurdering

Formannskapet-05.03.2019- 045/19

Vedtak:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

Utvalg for samarbeid-13.02.2019- 003/19

Innstilling:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-12.12.2018- 102/18

Vedtak:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på ytterligere en institusjon i tillegg til Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og frivillige organisasjoner.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg. Saken oversendes utvalget for samarbeid (SAM).
3. Saken oversendes utvalget for samarbeid (SAM).

Eldrerådet-06.11.2018- 065/18

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Utvalg for samarbeid-13.02.2019-003/19

Innstilling:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

SAKEN I KORTE TREKK

Tidligere behandling

Kommunestyret vedtok ved behandlingen av Handlingsprogram 2018–2021 bl.a.:

«Rådmannen bes komme med en sak som belyser muligheten for og eventuelle utfordringer ved å konkurransesette kafeer på Bo- og behandlingshjem samt omsorgsboliger.»

Bakgrunn og oversikt over kafedriften

Rådmannen har vurdert kafedriften ved 9 av kommunens bo- og behandlingssentre.

Alle kafeene har åpent midt på dagen, vanligvis fra kl. 10.30 til mellom kl. 13.00 - 14.00. To kafeer har åpent på søndager og en på lørdager.

Det er stor variasjon i omsetningen på kafedriften i 2017, fra ca. 20.000 kroner på en institusjon til ca. 300.000 på en annen. Omsetningen på 6 av de 9 kafeene var på mellom kr 160.000 og kr 300.000 i 2017. Tre av kafeene betjenes av en 100 % stilling, en enkelt kafe betjenes av en 20 % stilling, en av en 60 % stilling, en av en 75 % stilling, to kafeer med 2 stk 100 % stillinger hver, og en har selvbetjening.

Det er noenlunde samsvar mellom størrelsen på omsetning og størrelsen på stillingsbrøk som benyttes til å drifte kafeen. Overskuddet fra driften i 2017 var ikke tilstrekkelig til å dekke personalekostnader for noen av kafeene, så dette har blitt dekket inn som en del av driften ved bo- og behandlingssenteret.

Utover den daglige åpningstiden med salg av kioskvarer til beboere, brukere, ansatte, pårørende og nærmiljø, brukes kafeene i liten grad til catering og utleie. Dette skyldes hovedsakelig størrelsen på kafeene (de er små og har sjeldent tilstrekkelige kjøkkenfasiliteter) og plassering i nær tilknytning til resten av institusjonen, ofte ved fellesområder som brukes av beboere til sosiale sammenkomster og underholdning. Enkelte institusjoner vurderer at det er potensial for å øke omsetningen i deres kafe, for eksempel ved å tilby et større utvalg av varer.

Muligheter for og alternativ til konkurransesetting

Rådmannen vurderer at det kan være visse gevinster ved å få andre aktører til å drive utvalgte

kafeer. Dette kan være for eksempel et økt utvalg av varer og lengre åpningstider. Samtidig vurderer Rådmannen at det er ikke realistisk å konkurranseutsette driften på markedsvilkår, det vil si å be private aktører overta driften. Dette skyldes den relativt sett lave omsetning og de begrensede muligheter for utvikling av kafeene, gitt plassering og størrelse.

Rådmannen vurderer at det i stedet kan være interessant for frivillige organisasjoner å drive utvalgte kafeer. Dette finner man i andre kommuner. Samtidig vil tilstedeværelsen av en frivillig organisasjon på kommunens institusjoner kunne være en måte å få til et samarbeid over tid vedrørende andre oppgaver hvor frivillighet kan spille en viktig rolle. En slik ordning kan etableres gjennom en samarbeidsavtale mellom Bærum kommune og den frivillige organisasjonen.

Rådmannen anbefaler derfor at en slik samarbeidsavtale om drift av en kafe ved et bo- og behandlingssenter utprøves i et år, fra 2019, med mulighet for forlengelse til 2 år. Måten dette kan gjennomføres på er kunngjøre kommunens intensjon i lokale medier med invitasjon til frivillige organisasjoner og med informasjon om at det ikke følger med økonomiske midler. Etterfølgende kan kommunen gå i dialog med interesserte organisasjoner om avtalens konkrete innhold. Rådmannen anbefaler at utprøvingen følges opp underveis og evalueres.

Samarbeidsavtalen vil ta utgangspunkt i følgende forutsetninger og kriterier:

1. Det følger ikke økonomiske midler med samarbeidsavtalen.
2. Den som driver kafeen kan etter avtale bruke institusjonens kafe-lokaler og allerede innkjøpt utstyr. Omfang på lokaler og utstyr må konkretiseres og avtales.
3. Den som driver må selv dekke alle utgifter til drift inkludert personale, men kan også selv beholde eventuelt overskudd.
4. Organisasjonen har ansvaret for personalet som arbeider i kafeen, og for økonomiske forhold knyttet til det.
5. Siden kommunen ikke kan be interesserte differensiere seg på pris, ønskes det at de differensierer seg på innholdet i tilbudet. Her vil følgende forhold være særlig relevant for kommunen å vurdere før samarbeidsavtalen inngås: åpningstider, vareutvalg og frivillige aktiviteter med beboere utover kafedriften som organisasjonen kan tilby.
6. Organisasjonen må i konkretiseringen og tilretteleggingen av de frivillige aktivitetene samarbeide med institusjonen og ta høyde for institusjonens og beboernes ønsker.
7. Beslutningen om å inngå en avtale om kafedriften med en frivillig organisasjon bør basere seg på at organisasjonen kan levere mer enn det institusjonen selv leverer i dag, målt på kriteriene i punkt 5. Hvis ikke bør institusjonen selv fortsatt være ansvarlig for driften.

Det kan være ulemper knyttet til en slik løsning. For det første kan utvalget av og prisene på kioskvarene ikke lengre styres av institusjonen selv, noe som kan føre til høyere priser. Det kan også være motsatt og det kan være en bevegelse mot lavere priser for å øke etterspørselen. For det andre vil den eller de medarbeidere som i dag jobber i kafeen, og som er ansatt av institusjonen, ha andre oppgaver under utprøvsperioden. Rådmannen foreslår at de konkrete medarbeidere i utprøvsperioden fastholder sine stillinger på institusjonen slik at man ved avsluttet forsøk kan gå tilbake til gammel ordning hvis det viser seg nødvendig. Skulle utprøvingen derimot vise seg vellykket og det er et ønske å inngå tilsvarende avtaler om driften på flere institusjoner, foreslår Rådmannen at det da vurderes om effekten bør tas ut i form av økonomiske innsparinger.

Hva er målet med samarbeidsavtalen

Målene med en slik en samarbeidsavtale vil være 1) sikre bedre kafetilbud enn i dag for alle som bruker institusjonen, 2) bedre samarbeide mellom institusjonen og frivillige organisasjoner og 3) på sikt frigjøre personalmessige ressurser på institusjonen.

Mulig alternativ løsning

Rådmannen vurderer at et alternativ til en samarbeidsavtale kan være å bruke kafeene som sted for arbeidstrening etter modell av personalkantinen i Kommunegården. Det vil dog kreve videre utredning, også av de økonomiske konsekvenser, før Rådmannen endelig kan vurdere alternativets fordeler og ulemper.

Samlet vurdering

Samlet sett vurderer Rådmannen at det bør gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon. Kaféen på Lønnås har en omsetting på ca. kr 250.000, og et årsverk til driften. På den måten kan det utprøves om målene med avtalen kan oppnås. Forsøket bør gjennomføres over 1 år, med mulighet for forlengelse, og bør evalueres. Medarbeidere på Lønnås som per i dag jobber med kafedriften bør fastholde sine stillinger med andre funksjoner under utprøvingen.

Behandlingen i møtet 05.03.2019 Formannskapet

Forslag fremmet av Harald Sævareid, SV

1. Kafé driftes i egenregi med ansatte i Bærum kommune.
2. Det utarbeides en egen sak om hvordan tilbudet kan utvides med egne ansatte som drivkraft, herunder utvidelse av åpningstiden og hva som da kreves av ekstra bemanning.

Votering:

Ved alternativ votering mellom innstillingen og Harald Sævareids forslag ble innstillingen vedtatt mot 1 stemme (SV).

Formannskapet-05.03.2019- 045/19:

Vedtak:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

Behandlingen i møtet 13.02.2019 Utvalg for samarbeid

Forslag fremmet av Stein Stugu, R

- 1.Kafe driftes i egenregi med ansatte i Bærum kommune.
- 2.Det utarbeides en egen sak om hvordan tilbudet kan utvides med egne ansatte som drivkraft, herunder utvidelse av åpningstiden og hva som da kreves av ekstra bemanning.

Forslag fremmet av Stein Stugu, R

1. Kafé driftes i egenregi med ansatte i Bærum kommune.
2. Det utarbeides en egen sak om hvordan tilbudet kan utvides med egne ansatte som drivkraft, herunder utvidelse av åpningstiden og hva som da kreves av ekstra bemanning.

Forslag fremmet av Bjørn Martin Johnsen, IKKE POLITIKER

Utvalget beklager at saken ikke har vært drøftet med de ansattes organisasjoner og ber Rådmannen i fremtiden påser at dette gjøres før sakene sendes til politisk behandling.

Votering:

Stugus forslag fikk 3 stemmer (Stugu (R), Johnsen (F) og Ljubicic (F) og falt
Johnsens forslag fikk 3 stemmer (Stugu (R), Johnsen (F) og Ljubicic (F) og falt
Rådmannens forslag ble vedtatt mot 3 stemmer ((Stugu (R), Johnsen (F) og Ljubicic (F)

Protokolltilførsel fra Bjørn Røtnes (H):

1. Undertegnede mener at saken burde vært drøftet etter reglene i Hovedavtalen før den ble fremlagt til politisk behandling.
2. Det er ikke utvalgets oppgave å håndheve reglene i Hovedavtalen (HA). Eventuell manglende etterlevelse av avtalen løses etter reglene i HA. Av den grunn stemte undertegnede mot forslaget fra Johnsen.

Utvalg for samarbeid-13.02.2019- 003/19:

Innstilling:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på Lønnås bo- og behandlingssenter mellom Bærum kommune og en frivillig organisasjon.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg.

Behandlingen i møtet 12.12.2018 Hovedutvalg for bistand og omsorg

Forslag fremmet av Bjørn Agnar Larsen, R

1. Kafé driftes i egenregi med ansatte i Bærum kommune.
2. Det utarbeides en egen sak om hvordan tilbudet kan utvides med egne ansatte som drivkraft, herunder utvidelse av åpningstiden og hva som da kreves av ekstra bemanning.

Forslag fremmet av Liv Skrede, H

Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften mellom Bærum kommune og frivillige organisasjoner ved Lønnås bo- og behandlingssenter. Forsøket gjøres gjeldende for ytterligere et bo- og behandlingssenter eller for omsorgsboliger.

Forslag fremmet av Bjørn Agnar Larsen, R

Saken oversendes utvalget for samarbeid (SAM).

Votering:

Skredes forslag ble vedtatt med 14 stemmer mot 1 (R).

Rådmannens forslag nr. 2 ble vedtatt med 14 stemmer mot 1 (R).
Larsens forslag nr 1 og 2 fikk 1 stemme - falt.
Larsens forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-12.12.2018- 102/18:

Vedtak:

1. Det gjennomføres et forsøk med samarbeidsavtale om kafedriften på ytterligere en institusjon i tillegg til Lønnås bo- og behandlingscenter mellom Bærum kommune og frivillige organisasjoner.
2. Forsøket gjennomføres innen de rammer som beskrives i Rådmannens saksfremlegg. Saken oversendes utvalget for samarbeid (SAM).
3. Saken oversendes utvalget for samarbeid (SAM).

Behandlingen i møtet 06.11.2018 Eldrerådet

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig tatt til orientering.

Eldrerådet-06.11.2018- 065/18:

Vedtak:

Saken tas til orientering.